

at de andre Landmænd kan faa Varerne billigere, man kan bytte omkring paa det, tage fra den ene Lomme og give til den anden, men Forholdet er det, at Samfundsholdningen aldrig kan faa Majs eller Olielager under Verdensmarkedets Pris. Ogsaa her gælder det om, som jeg omtalte før, ikke at være, men synes. Man stiller en hel Masse Nævn og Centralnævn op, man stiller en hel Mængde Forordninger og Bestemmelser op paa Papiret, men Realiteten bliver den samme. Det ærede Medlem har Ret i, at jeg ønsker, at denne Aftale skal falde bort. Det er, fordi jeg har set, at den staar som en Hindring for, at en virkelig Ombytning kan finde Sted. Disse 133 000 Tons Skibe var ikke færdige med Rejsen før Februar—Marts dette Aar; det er da givet, at der ikke kunde afleveres Brødkorn til Ombytning i Februar i Aar. Denne Skibsaftale har i Virkeligheden ogsaa været Aarsag til, at vi ikke har kunnet komme af med Foderstofcentralen. Det ærede Medlem, der var Minister den Gang, lovede paa den Andelskongres, der blev omtalt, at der skulde blive fri Handel med Majs og Foderstoffer, og jeg skal heller ikke bebrejde det ærede Medlem, at det Løfte ikke blev holdt (*Rode*: Det er holdt). Det er holdt, forsaavidt det kunde holdes, men det kunde i Virkeligheden ikke holdes, saa længe denne Aftale bestod, for den frie Import betyder intet saa længe. De private Importører kan ikke frit træde i Virksomhed, naar der ved Siden af finder en Statsimport Sted til billigere Fragt, og naar de aldrig ved, hvilket Øjeblik der træffes nye Bestemmelser baade om Prisen og om Importen. Derfor ønsker jeg, at denne Aftale skulde bortfalde, men det ærede Medlem maa ikke lægge den Anskuelse ind i mine Udtalelser, at jeg mener, at Skibsfarten ikke skal bidrage ligesom andre Erhverv. Naar alt kommer til alt, er det ikke Staten, men Erhvervene, der bærer Landet oppe, ikke blot økonomisk, men de maa selvfølgelig ogsaa bære de Bidrag, der skal til til de sociale Foranstaltninger her i Landet. Jeg ønsker derfor ikke, at Skibsfarten fremfor Landbruget skal fritages for at yde sit Bidrag. Lige fra det Øjeblik, jeg hørte, at denne Skibsaftale var truffet med Rederne, har jeg haft den Opfattelse, at det vilde have været ønskeligt, om man havde lavet den paa en mindre indviklet Maade, saaledes at der havde været mere Bevægelsesfrihed baade for Skisfarten, Handelen og Produktionen.

Ja, der var en hel Del andre Ting, jeg godt kunde have ønsket at komme ind paa

netop vedrørende Foderstofcentralen, men jeg lover det ærede Medlem, at hvis vi mødes her igen under Kornlovsforhandlingerne, skal jeg være villig til at vende tilbage hertil. Der er blot een Ting, jeg gerne til sidst vilde sige til det ærede Medlem. Det ærede Medlem gentog sine Udtalelser om, at der hos mig fandtes opløsende Tendenser, og udtalte sin Forbavelse over, at jeg ikke følte mig smigret over at faa en saadan Betegnelse hæftet ved mig. Jeg forstod i Gaar dette Udtryk paa den Maade, at denne opløsende Tendens skulde være rettet mod Samfundets gode Orden, og jeg følte mig derfor ikke smigret; det tilstaar jeg. Jeg tillod mig at minde om, og de Udtalelser staar jeg ved, at den Bevægelse, der tog sit Udgangspunkt fra Paaskedagens Generalstrejke, efter min Opfattelse var en Bevægelse af en udpræget opløsende Tendens. Det har forekommet mig, og jeg tror, at jeg tør sige hele Regeringen, at det var dens første og største Opgave at bringe den Opløsning, der var fremkaldt derigennem, og som virkede i betydelig Grad opløsende i Samfundets Erhverv og Funktioner, til Standsning. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at Landbrugets Organisationer, Samfundshjælpen og alle de, der har udført et Arbejde i saa Henseende, i første Linie maa nævnes som dem, der har Hovedæren derfor, men ved Siden deraf mener jeg ogsaa at turde sige, at der i hvert Fald af en ærlig Villie er gjort Forsøg paa — hvad der efter min Opfattelse er Statsmagtens Hovedopgave — ikke at gribe ind i Erhvervslivet og stikke Kæppe i Hjulet alle Vegne, men sørge for, at Ro og Orden altid er til Stede, saaledes at de producerende og værdiskabende Kræfter i vort Folk kan røre sig.

Endelig maa jeg maaske slutte med at henstille til det ærede Medlem, om det ikke var muligt, at han i Fremtiden kunde indskrænke den Tilbøjelighed, som det forekommer mig, han har, til altid at ville gøre Forskel paa dem, der ikke er ganske enige i hans Synspunkter. Jeg har mødt denne Tilbøjelighed hos det ærede Medlem baade her i Rigsdagen og paa Møder ude i Landet. Jeg har f. Eks. hørt det ærede Medlem tale om Samfundsfølelse og den Kunst at kunne tage Samfundshensyn, som om det var noget, det ærede Medlem kunde forbeholde for sig og de Partier, der støtter sig til ham. Jeg har flere Gange baade i Samtaler og i Diskussioner mødt denne Tilbøjelighed til at mene, at de, der ikke var enige med ham, ikke forstod at tage Samfundshensyn, medens de, der var enige med ham, forstod dette. Det forekommer mig ikke helt til-